

We maken de vertaling van een omgevingsgericht Rijnland in een waterbeheerprogramma. We willen de maatschappelijke opgaven integreren in de kerntaken.

Memo – Ter kennisname

Registratienummer:
21.003270

Aan: VV
Van: D&H
Portefeuillehouder: Rogier van der Sande
Onderwerp: Samenvatting WBP6 - VV werksessies (januari 2021)
Datum: 02/02/2021

Waarom krijgt u deze memo

Van 5 tot 12 januari 2021 is, verdeeld over vijf digitale werksessies, met de VV de eerste ruwe versie van WBP6 besproken. In deze memo zijn de belangrijkste hoofdlijnen van deze gesprekken weergegeven, inclusief de wijze waarop e.e.a. wordt verwerkt in een volgende versie van WBP6.

Vervolg

In een interactief proces met het bestuur werken we in een drietal rondes toe naar een ontwerp WBP6 dat halverwege 2021 ter inzage zal worden gelegd:

- **Ronde 1, januari 2021:** Bespreken eerste ruwe versie van WBP6. Deze ruwe versie is vooral bedoeld als discussiestuk om helder te krijgen welke onderwerpen voor WBP6 relevant zijn, welke opgaven op ons afkomen en hoe de diverse resultaten van de BOB-trajecten in WBP6 landen;
- **Ronde 2, april 2021:** Op basis van de resultaten van januari 2021, wordt toegewerkt naar een 80% versie van WBP6;
- **Ronde 3, juni 2021:** het ontwerp WBP6 wordt ter vaststelling voorgelegd aan de verenigde vergadering. Deze versie gaat van de zomer de inspraak in. Het betreft hier vanwege de zomervakantie een verlengde inspraak.

Vaststelling van het definitieve WBP6 is voorzien in november 2021.

Hoofdpijnen WBP6 – VV werksessies

1. Water als leidend principe

- De VV ondersteunt het pleidooi van D&H om *Water als leidend principe* centraal te zetten in ons denken en doen en dus ook centraal te zetten in WBP6. De VV-leden geven aan dat de grote uitdagingen en vraagstukken waar we nu mee te maken hebben daadkrachtig optreden van Rijnland vragen, waarbij soms tegen de haren moet worden ingestreken. De eerste consultatieronde van de omgeving laat ook zien dat de omgeving dit van ons verwacht. Let er daarbij wel op dat we een realistisch beeld geven van wat we als waterschap willen en kunnen doen (geredeneerd vanuit onze taken).
- De diverse maatschappelijke doelen (inclusief water en klimaat) zijn zeer complex en hangen nauw met elkaar samen. Het is dan ook essentieel dat we intensief met onze omgeving (gemeenten, provincies, belangengroeperingen, burgers) samenwerken, waarbij de kennis, kunde en innovatiekracht van de omgeving optimaal worden benut. Samenwerking is niet hetzelfde als een 'vriendelijke' relatie onderhouden, maar opereren vanuit het eigen zelfbewustzijn: staan voor je zaak. Daarbij moeten we risico's durven nemen en ook accepteren dat we een keer 'verliezen'. Zoek als waterschap vaker de publiciteit, dan staat je punt op de kaart. Nu zijn we te onzichtbaar en te 'aardig'. We proberen problemen technisch op te lossen. Let op: met alleen strenger worden redden we het niet. Het moet een thema worden van iedereen, het gaat over gedeeld eigenaarschap op basis van argumenten en overtuiging. En bekijk of het profijtbeginsel daarin een rol kan spelen.
- De VV-leden zien een rol voor zichzelf: 'roep onze hulp in als dat nodig is' en we moeten ook zelf nadenken over onze eigen rol. We denken als VV nog te veel vanuit oude concepten. Het gaat daarbij ook om het als VV herkenbaar naar buiten optreden: niet alleen als volksvertegenwoordiger, maar ook als ambassadeur van de wateragenda.
- Het is van belang dat we vanuit bestaande bevoegdheden ons gezag en onze positie in de regio laten gelden. Dit vraagt wel wat van Rijnland, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Enerzijds gaat dat over houding en gedrag: assertief, zelfbewust, soms de grenzen van onze bevoegdheden opzoeken. Anderzijds gaat het over onze rol en positie: we moeten helder aangeven wat wij van onze omgeving verwachten, wat onze opgaven zijn en hoe wij de ruimtelijke inrichting van het gebied voor ons zien (grenzen aangeven). Dit is meer een watermanagersrol (je bent niet direct eigenaar van de problematiek, maar regelt/verbindt de zaken vanuit onze kracht en kennis).
- Wij verwachten van onze partners wederkerigheid, dat zij serieus omgaan met de klimaat- en maatschappelijke vraagstukken van deze tijd, waarbij 'water' als één van de dragende systeemlagen wordt toegepast. Dus niet alleen het gesprek voeren wat Rijnland kan betekenen voor maatschappelijke opgaven, maar ook wat de omgeving kan bijdragen aan onze wateropgaven. Maak daarvoor in het WBP6 zichtbaar wat de leidende principes zijn van onze omgevingspartners en wat die betekenen vanuit onze watertaken.
- Hoe dan ook: eea. gaat schuren met belangen van anderen (landbouw, natuur, woningnood etc.) en zal leiden tot politieke keuzes. Ook binnen het waterschap.
- Zoek strategische samenwerkingspartners (één overheidsgedachte).

- Water als leidend principe gaat ook over het creëren van voldoende waterbewustzijn en communicatie. Ons imago is solide, maar aan de zichtbaarheid schort het. Laat veel duidelijker zien waar we als waterschap allemaal mee bezig zijn, wat de impact van klimaatverandering is en wat dat kost. Doe dat zelfbewust.
- En, water als leidend principe gaat niet alleen over wateroverlast en droogte, maar (juist) ook over de biodiversiteit en de waterkwaliteit (schoon zoet water). Zet dat steviger neer.
- Ps. als suggestie werd meegegeven dat (ipv water als leidend principe) water de spil is waar alles om draait of het fundament...

Wat betekent dit concreet voor het WBP6:

- We maken een verbeterde en geconcretiseerde versie van de huidige bestuurlijke oplegger waarin de belangrijkste bestuurlijke besluitpunten worden vastgelegd.
- We scherpen de huidige teksten in WBP6 over 'water als leidend principe' aan en zetten het krachtiger neer. Nu is eea. te veel in de lijdende vorm geschreven.
- We maken het ook concreet. We maken helder waar we als Rijnland voor staan (welke positie we innemen), wat we als Rijnland concreet gaan doen en wat wij van onze omgeving verwachten. Onze visie op klimaat gaat daarvoor als basis dienen.
- En, we gaan tijdens de inspraakperiode het gesprek aan met onze omgeving. Niet alleen over wat wij doen en willen bereiken, maar juist ook wat onze omgeving wil en kan doen (wederkerigheid) om gezamenlijk de diverse (klimaat en water)doelen te bereiken.
- We ontwikkelen een digitale versie van WBP6 waarin we streven naar (veel) minder tekst en juist meer ondersteuning door foto's en figuren. Ook zorgen we voor een vertaling naar de ruimtelijke gebiedsopgaven (op kaarten etc.) waarbij we de verbinding maken met de resultaten van de visie op klimaat. Uitgangspunt hierbij is dat elke gebruiker/lezer snel bij de info komt die hij/zij wenst te lezen.

2. Kerntaken vs maatschappelijke opgaven: integrale (ruimtelijke) aanpak

- Het is belangrijk om de kerntaken te benadrukken en in het kader daarvan de maatschappelijke ontwikkelingen te bekijken. Bekijk daarbij de positie van het hoofdstuk over de kerntaken in het WBP6 (Hoofdstuk 6, staat nu achteraan), alsook het hoofdstuk over maatschappelijke taken (hoofdstuk 5). Kerntaken en maatschappelijke opgaven kunnen niet los van elkaar worden gezien. Het één kan niet zonder het ander. Laat die verwevenheid duidelijk in het WBP6 zien (de samenhang der dingen) en maak daarbij duidelijk welke rol en positie Rijnland daarbij heeft (zie ook de vorige paragraaf).
- Zet de verhouding stad/platteland centraal. Ze kunnen niet zonder elkaar en zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden: zonder (agrarisch) buitengebied geen leefbaar gebied. En, laat de diverse private sectoren (inclusief de financiële sector) bij de verschillende opgaven meedenken: maak gebruik van de aanwezige kennis, kunde en innovatiekracht. Zie bijvoorbeeld ook de visie van de Rabobank (<https://www.rabobank.com/nl/press/search/2020/20200923-VisieFA-2030.html>)
- Benadruk hierbij het belang van de economie en denk en werk ruimtelijk. De diverse oplossingen zitten vaak in het ruimtelijke spoor. Natuurlijk is Rijnland niet verantwoordelijk voor het aanleggen van woonwijken, maar hoe die nieuwe woonwijken met tienduizenden woningen worden aangelegd heeft grote impact op het waterbeheer en vice versa.

- Aandachtspunt is de tijdshorizon. In gebiedsontwikkelingen wordt weinig rekening gehouden met verschillende toekomstscenario's en de klimaatversnellingen die veelal pas na 2050 plaatsvinden. Echter, de woningen die we nu bouwen staan er minimaal 100 jaar. Hoe ga je daar mee om? Hoe koppel je de korte termijn aan de lange termijn?
- Werk daarbij integraal en gebiedsgericht. Alleen met een gezamenlijke aanpak kunnen we de grote uitdagingen van deze tijd aan. Dit geldt nadrukkelijk voor de waterkwaliteit. Onze eigen aanpak lijkt nog te fragmentarisch (gericht op bv. losse natuurvriendelijke oevers), terwijl het juist gaat om het grotere geheel.
- Maak duidelijk wat onze concrete opgaven voor de komende planperiode zijn. Laat daarbij op overzichtelijke wijze zien waar we vandaan komen, waar we nu staan en waar we naar toe willen/moeten (nulmeting, KPI's).

Wat betekent dit concreet voor het WBP6:

- We gaan de kerntaken en de maatschappelijke opgaven (tekstueel) integreren cq. de verwevenheid/onderlinge afhankelijk benadrukken/aanscherpen. De digitale opmaak en ontsluiting die wij voor ogen hebben, gaat ons daarbij helpen.
- Tav. balans stad/platteland en de integrale ruimtelijke aanpak: we lopen de diverse teksten langs om deze samenhang en de integraliteit tussen de verschillende taakvelden en functies op strategische plekken aan te scherpen.
- KPI's en nulmeting: zoals aangegeven in de oplegnotitie worden per doel waar mogelijk scherpe KPI's gedefinieerd, inclusief de daarbij behorende nulmeting (waar komen we vandaan, waar staan we nu en waar kunnen/moeten we heen). Ook hier geldt dat we deze informatie digitaal gaan ontsluiten.

3. Overige

- Denk goed na over de titel van WBP6. Daarin moet water als leidend principe goed tot uitdrukking komen.
- Deze ruwe versie is nog erg beschrijvend. Maak het actiever en toegankelijker (meer passie).
- Duidelijk maken dat WBP6 geen eindstation is, maar een programma voor een periode die vraagt om regelmatige herijking.
- Het financiële hoofdstuk moet nog verder worden uitgewerkt. Maak daarbij ook de macro-economische effecten van de diverse investeringen zichtbaar (waarde van water).
- Maak helder wat de verschillen zijn met WBP5: wat is doorgaand beleid, wat zijn koerswijzigingen etc.
- Werk in hoofdstuk 'Schoon Water' uit wat de invloed van opkomende stoffen is op de waterkwaliteit.
- Formuleer het woord 'waterautoriteit' op bladzijde 9 anders: maak er gebruik van dat we gezien worden als autoriteit op het gebied van water.
- Neem het juridische kader op waarbinnen het waterschap handelt (in de bijlage).
- Neem in de oplegnotitie ook het tijdspad en de wijze waarop in de WBP6 planperiode omgegaan wordt met nieuwe ontwikkelingen.
- In hoofdstuk 3 (gebiedsbeschrijving): niet alle gebieden zijn even uitvoerig beschreven. Kijk naar de balans. Neem op de gebiedskaart ook Alphen ad. Rijn op als stedelijk gebied.
- Het aantal inwoners is nog steeds 1,3 miljoen (zelfde als in WBP5): check dit.
- In de inleiding staan de waterbedrijven niet als partners genoemd: check dit.

Wat betekent dit concreet voor het WBP6:

- De diverse (tekstuele)punten worden langsgelopen en waar nodig verwerkt.